

SLOVENEK

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljen na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23

Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu 40

Mesečna priloga: Vestnik SRSZ

Cene inseratov:
Enostopna petlinna vrsta malih
oglasov po Din. 1.— / za Din. 1.50,
veliki oglasi nad 45 mm vs
štine po Din. 2.—, poslana št
po Din. 3.—.

Pri večjem naročilu popust
Izbija vsak dan izvenredni
nenedeljni in dneva po pravi
niku ob 5. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nevrzani pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 630 za naročnino in št. 349 za oglase,
zagreb 39.011, sarajev 7583, praške in dunaj 24.797.

K ekspozeju finančnega ministra.

Dasi se finančni minister dr. Stojadinović zelo ugodno razlikuje od svojega prednika Kumanudija in nima pred seboj samo določnega načrta, kako doseči ravnotežje v državnem proračunu, se z njegovim finančnim ekspozejem, podanim časninarjem 5. t. m., nikakor ne moremo zadovoljiti. Čeprav namreč vsebuje nekaj brez dvoma pravih smernic, ostaja še vedno veliko temnih točk, ki način našega državnega gospodarstva slejkoprej zavijajo v neprodno meglo in ne obetajo ozdravljenja državnega gospodarstva, dokler se popolnoma ne raziasnijo.

Gospod finančni minister nam obeta proračun za leto 1923/24, ne da bi zaenkrat še vedeli, koliko bo znašal naš običajni deficit; kajti da bo deficit, o tem kljub obetnemu štedenju in povzemanju državnih taks ne dvomimo. In ravno to je velika napaka našega državnega gospodarstva, da pač vemo, koliko znašajo proračunski deficiti, (kajti profita dozdej še noben finančni minister ni proračunal, ako ne bo gospod dr. Stojadinović prvi, kateremu bi se ta čudež posrečil) nikoli pa ne izvemo, koliko znaša dejanski deficit, kajti pomisliti moramo, da smo mi ena izmed onih maloštevilnih držav, ki po vojni nismo še nikoli videli nobenega državnega letnega računskega zaključka! Mi v resnici ne vemo, »ni ko pije ni ko plača«, o pametnem in realnem gospodarstvu pri nas ne more biti govora. Od kod se plača, to se končno že ugotovi, zakaj in kako pa se denar porabi, tega spričo štamparije v našem državnem računovodstvu ne bi največji finančni genij mogel dognati. Zato bi bilo treba našega finančnega ministra spomniti na določilo ustave, da se ima poleg proračuna za bodoče leto predložiti računski zaključek za preteklo, vsaj v mejah možnosti, kajti radi priznamo, da se ne da danes v eni noči popraviti, kar se je v teku nekaj let zagrešilo.

Dr. Stojadinović je govoril o reparacijah, ki jih je Nemčija naši državi vplačevala deloma v blagu deloma v zlatu. Minister pravi sam, da so to bile »znatne količine«, kar pa je, kakor je obenem povdarjal, »vse premalo za naše potrebe, ki so velike.« To mi radi priznamo, toda ne moremo se strinjati s tem, da finančni minister ves naš deficit izvaja iz nedostatnosti nemških vojnoškodninskih izplačil. On namreč smatra menda za največjo nesrečo našega državnega gospodarstva, da smo mi doslej morali iz lastnih sredstev obnavljati železnice, graditi ceste in druge zgradbe etc., s čemer da smo »dejansko financirali naše bivše sovražnike«, povzročili deficit v proračunu in s tem posredno zakrivilili padec svoje valute. Vsa čast dr. Stojadinoviću, toda tega mi faktično ne razumemo, ta njegova izjava je za nas pravi abrakadabra. Minister vendar sam pravi, da smo dobili znatne količine tako v denarju kakor v blagu; ali potem nismo s temi količinami vsaj deloma obnavljali železnice in gradili ceste? Ali so mar te količine kam drugam izginile, železnice pa smo morali z »lastnimi sredstvi« pripravljati? Človek bi skoraj dejal, da je tako, kajti na železnicah se res ne pozna, da bi se bile kaj popravljale niti z nemškimi niti z našimi sredstvi. Pač! Saj smo vendar dobili iz Nemčije par sto lokomotiv, tračnic, osov in itd. Vsaj časopisi so o tem poročali. Kako je torej s to zadevo? Mi bi o tem izvedeli, ako bi imeli računski zaključke s potrebnimi dodatki in specifikacijami, toda ravno tega pogrešamo. Sicer smo lani, ko so se radikali in demokrati hudo prekljali, čuli o nekem zakonskem načrtu glede reparacij, toda stvar se je samo zablistala, potem pa jo je požrla temna noč. Pač pa smo čuli o volovskih in drugih aferah, ki mečejo svoje vrste luč na način gospodarenja z reparacijskimi vsotami.

Sicer pa je stališče našega finančnega ministra v pogledu na reparacije tudi načeloma napačno. Ne gre namreč izvajati naš deficit iz nedostatnosti nemških reparacij, kajti te reparacije so tako negotov faktor, ki je odvisen približno tako ka-

kor letina fižola od lepega vremena, da noben resnični finančnik z njimi v državnem proračunu ne računa z rednim in neizbežnim dohodkom. Nemške reparacije še danes niso niti v celoti niti v odplačilnih obrokah fiksirane in se menjajo, izpreminjajo, povečujejo, zmanjšujejo, izostajajo itd., kakšen je trenutni politični položaj Zato n. pr. angleški kancler zaklada svojega proračuna ne zida na njih kakor ga zida g. dr. Stojadinović, ki jih tako visoko ceni, da je mnenja, da bi morale one pokrivati ves naš primanjkljaj, oziroma misli, da bi mi z ozirom nanje sploh ne smeli naših železnic in cest obnavljati z lastnimi sredstvi. To je jako nezdravo načelo. Kaj bo z nemškimi reparacijami, tega danes niti Poincaré niti Bonar Law ne vesta, mi pa na njih zidamo najvažnejše postavke našega proračuna. G. dr. Stojadinović bi moral vedeti, da nekatere države z reparacijami ne računajo niti v toliko, da bi jih smatrale za kritje svojih dolgov, marveč lete pokrivajo s proficitom iz rednega svojega proračuna, smatrajoč nemška odplačila za izreden do-

hodek, kolikor se pač faktično odplačujejo. Mi seveda ne stavljamo na našo od vojne hudo prizadeto državo tako visokih zahtev, pač pa mislimo, da bi naš finančni minister moral resno vzeti v pretres, s čim bo on začel odplačevati medvojne dolgove naše države. Kajti odplačevati jih bo treba, tega nas ne reši nobena sila na svetu! In če se ti dolgovi po medsebojnem dogovoru znižajo, se bodo znižale tudi nemške reparacije; in če se popolnoma izbrisajo, kar pa je čisto izključeno, bi se tudi reparacije izbrisale! Torej torej ni prav nobenega izhoda. Dokler mi ne bomo svojega proračuna uredili tako, da bomo obnovo državnega gospodarstva zidali izključno na lastnih dohodkih, ne pa na tem, kar bi imel dobiti od dolžnika, ki ali ni zmožen ali pa ni voljan redno plačevati, tako dolgo ne moremo govoriti o resnični sanaciji naših financ.

Je pa še druga točka v ekspozeju finančnega ministra, ki vzbuja tehtne pomisleke in resne skrbi, o kateri pa bomo izpregovorili jutri.

Razprave o uradniškem vprašanju v vladi.

POLITIČNO MRTVILO V BELGRADU — STROKOVNA KOMISIJA ZA REDUKCIJO URADNIŠTVA.

Belgrad, 7. maja. (Izv.) Politično mrtvilo, ki je nastopilo takoj po drugi seji narodne skupščine, traja dalje in ni upanja, da bi prišlo do živahnejšega gibanja pred prihodnjo sejo parlamenta, ki se bo vršila 14. maja ali mogoče še prej. Edino verifikacijski odbor prinaša nekaj življenja v to politično monotono delujočo pridno in ima razpravljati le še o mandatih v desetih okrožjih. Demokrati so razprave nekaj zavlekli, pa so vsled blamaže, ki so jih doživeli, postali bolj krotki. Če bi bilo delo verifikacijskega odbora nekako merilo za delo v parlamentu, kdaj bi prišlo do rešitve potrebnih zakonov.

Vlada mnogo dela. Vsak dan so seje ministrskega sveta in pa ekonomsko-finančnega odbora ministrov. Na teh sejah največje razpravljajo o uradniškem vprašanju. Ker so vsi zakoni, o katerih razpravlja ministrski svet samo načrti, se ne ve, kakšni bodo, posebno ker so

ministri v tem pogledu rezervirani. Ve se le, da bo uradniški zakon zelo spremenjen. Odpadle bodo znane demokratske naredbe. Tako bo odpadla točka, ki govori o uradnikih, ki sodelujejo pri »protidržavni akciji« ali pri kaki »stranki s protidržavno smerjo«.

Danes je imel ekonomsko-finančni odbor ministrov sejo, na kateri je tudi razpravljalo o uradniškem vprašanju. Sporazumno so določili, na kak način se bo reduciralo uradništvo. Redukcijo bo izvršila strokovnjaška komisija, v kateri bodo poleg zastopnikov finančnega ministrstva tudi po en zastopnik ministrstva, v katerem se bodo reducirali uradniki, in po en strokovnjak. Ko bo ta komisija končala svoje delo, bo predložila ministrskemu svetu poročilo, na čigar podlagi se bo redukcija izvršila.

O tem vprašanju se je nadaljevala razprava tudi na seji ministrskega sveta, ki je trajala do 9. ure zvečer.

Mandati v Sloveniji verificirani.

DEMOKRATSKI PREDLOGI PROPADLI — NEUSLIŠANE IN NEUTEMELJENE PRITOŽBE DR. KUKOVCA IN DR. ŽERJAVA.

Belgrad, 7. maja. (Izv.) Verifikacijski odbor je imel danes dopoldne in popoldne sejo. Na dopoldanski seji se je največje razpravljalo o pritožbi dr. Krizmana proti nasiljem Radičevcev v varadinskem okrožju. Dr. Krizman je zahteval, da se skliče preiskovalna enota ali pa razpiše nove volitve. Poslanec Wilder je podpiral Krizmanov predlog in napadal Radičevo stranko kot protidržavno, kateri da je treba razveljaviti vse mandate. Proti temu je nastopil posl. dr. Hohnjec in pobil predlog dr. Krizmana ter ostro napadel posl. Wilderja. Rekel je med drugim: Veliki pokret med hrvatskim narodom, ki je spojen z Radičevim imenom, je izraz velikega nezadovoljstva hrvatskega naroda z ureditvijo in upravo države. Centralizem je sklopil hrvatski narod v eno bojno falango. Centralisti in hegemonisti so pogazili vse hrvatske tradicije, zato ni čudno, da se je proti temu dvignila masa hrvatskega naroda. Srbi se lahko zahvalijo Svetozaru Pribičeviću in njegovemu nasilnemu centralizmu, da je porastel Stjepan Radić. Ako se dalje govori o nasilju, opozarja govornik demokratsko gospodo na neverjetna nasilja in zločine, ki jih je zakrivila organizacija, ki se skriva pod imenom Orjuna. Kako se morejo demokrati pritoževati proti nasiljem drugih strank, ko je znano, da so sami ustanovili teroristično organizacijo z namenom, da bi diskreditirani demokrati stranki s terorjem ponovno pomagali do politične oblasti. Če je kje potrebna preiskovalna enota, je gotovo na mestu proti Orjuni. Demokratska po-

slanca Grisogono in Wilder sta skušala braniti Orjuno ter sta zatajila njen demokratsko-strankarski značaj. Od vseh strank, ne samo od strani Jugoslovanskega kluba in Jugoslovanske muslimanske organizacije marveč največ od strani radikalov so padle ostre besede proti Orjuni. Navzoč je bil tudi notranji minister Vujičić. Po daljši debati je bil predlog dr. Krizmana zavržen. Nato so bili verificirani mandati več okrožij.

Popoldne se je seja nadaljevala. Razpravljali so o pritožbi dr. Kukovca glede volitev v volivnem okrožju Maribor-Celje. Ta pritožba je izzvala veliko pomilovanje nad propalim demokratskim voditeljem. Kakor je bil dr. Kukovec sam predmet pomilovanja tako tudi njegovi predlogi, ako se upošteva, da se je dr. Kukovec pritožil proti temu, ker je bil na listi SLS križ v slovenskih barvah, in dalje proti terorju političnih oblasti v Sloveniji proti njegovi osebi in stranki. V kratki debati, med katero je govoril dr. Hohnjec, je bila pritožba zavržena in vsi mandati volivnega okrožja Maribor-Celje verificirani.

Nato se je pričela razprava o volivnem okrožju Ljubljana-Novomesto. Proti volitvam v tem okrožju se je pritožil dr. Gregor Žerjav, ki ne more preboleti svojega poraza. V razpravi je poslanec dr. Kulovec povdarjal, da se pritožbe dr. Žerjava ne morejo vzeti v pretres, ker je verifikacijski odbor osvojil načelo, da se morejo proti volitvam pritožiti samo volivci dotičnega okrožja. Ker pa je s to pritožbo

v zvezi načelno vprašanje, kako se ima tolmačiti § 80 volivnega zakona, je dr. Kulovec ugotovil, da je v tem pogledu volivni zakon popolnoma jaseen. Namen zakona je, da na eni strani štiti politične siromake, t. j. stranke, ki niso dobile količnika, na drugi strani pa zabranjuje, da bi se v političnem življenju pojavilo preveč malih strank. Zato določa volivni zakon, da se v okrožjih, kjer se voli 6 ali več poslancev in je dobila količnik samo ena stranka, prideli en mandat stranki, ki ni dobila količnika, a je izmed ostalih strank dobila največ glasov. To se je dogodilo v okrožju Ljubljana-Novomesto, kjer je samo SLS dobila količnik.

Tako tolmačenje zakona so osvojili radikali, posebno poslanec Nastas Petrović, ki je bil član redakcijskega odbora, ki je izdelal volivni zakon. Tudi demokratski poslanci dr. Kumanudija, Perić in Wilder so morali priznati, da je zakon popolnoma jaseen in da govori proti pritožbi, vendar so pa zahtevali, da je treba računati z ratio legis (smiselnostjo zakona). Verifikacijski odbor pa ni bil tega mišljenja in je odobril vse mandate volivnega okrožja Ljubljana-Novomesto.

Debata o tej stvari je trajala nač eno uro in tako je dr. Žerjav končno propadel ter ne pride v parlament kljub vsem poskusom s strani njegovih prijateljev.

STOJAN PROTIČ O REŠITVI KRIZE.

Belgrad, 7. maja. (Izv.) V današnjih »Novostih« je objavljen članek: Stojana Protiča pod naslovom: »Poslednja kriza in demokratska stranka«. V prvem delu razlaga Protič neparlamentarni razvoj krize, ker je kralj dajal mandate za naprej odrejenim programom. Kralj je to storil v prvi vrsti vsled slabih informacij s strani začasnega predsednika narodne skupščine dr. Peleša, v drugi vrsti pa pod vtisom Svetozara Pribičevića in njegovih prijateljev, katerih prizadevanje je bilo izraženo v besedah Pribičevića, ki jih je govoril dr. Korošcu: »Vi hočete avtonomijo, da pustite vlado Srbom samo v Srbiji, a nas ostale Srbe iz drugih pokrajin podjarmite. Na to ne grem in naredil bom vsaj«. Tako stališče zavzema Pribičević in zahteval je od krone v tem smislu, da ne sme drugemu poveriti mandata, ker bi se to protivilo ustavi, katero da je kralj pod prisego dolžan braniti. »Naravno in vedno,« pravi Protič, »po odgovornih ministrih, kadar se ustava napada, krši ali hoče nezakonitim potom spremeniti. Ali kralj nikjer, nikdar in tudi pri nas ne more braniti ustave proti ljudskemu razpoloženju in mišljenju o ustavi in proti tistim, ki žele ustavo spremeniti zakonitim potom.«

Francoski odgovor na nemško noto.

Pariz, 7. maja. (Izv.) Francoska nota, s katero je francoska vlada odgovorila na nemško ponudbo, slove: Francoska in belgijska vlada ne moreta molče prezeti številnih opazk nemške vlade v nemški noti. Netočna je trditev, da se odredbe francoske in belgijske vlade ne skladajo z versajsko mirovno pogodbo, pač pa je Nemčija storila mnogo, kar je v protislovju z glavnimi točkami mirovne pogodbe. Mirovna pogodba natančno določa, kako se mora dolg plačevati. Nemška vlada pa ni samo organizirala pasivnega odpora, ampak tudi aktivno posega v odpor. Nemška vlada je organizirala pasivno rezistenco v Poruhrju. Mirovna pogodba določa, da Nemčija nima pravice smatrati sankcij za neprijateljska dejanja. Končno izjavljate francoska in belgijska vlada, da ne priznavata nikakega znižanja svojih zahtev in nemškega predloga glede plačila 30 milijard mark ne moreta vzeti resno v pretres. Zato so nemški predlogi nesprijemljivi.

Pariz, 7. maja. (Izv.) Odgovor francoske in belgijske vlade je bil izročen danes vsem zavezniškim vladam. Odgovor ugotavlja, da je Nemčija sama organizirala pasivno rezistenco v Poruhrju, ki jo izvaja zlasti nemško uradništvo. Številni so tudi zločini sabotaže itd., vsled česar je bilo ogroženo tudi življenje zavezniških vojakov. Dokler traja

g Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana. V nedeljo, dne 6. maja t. l., se je vršil v bančni dvorani nove palače XXIII. redni občni zbor delničarjev Ljubljanske kreditne banke, ki se ga je udeležilo znatno število delničarjev, ki so zastopali 118.620 delnic...

zaključek ter bilanca za leto 1922 in se je sklenilo izplačati na delnice I. in II. emisije, ki so deležne dobička za minulo poslovno leto, 10 odstotno dividendo t. j. 10 Din za vsako delnico, katero se bo izplačevalo počenši od 7. maja t. l. pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani. Poleg g. Vladimira Arka, veleindustrijalca v Zagrebu in g. Hugo Weinbergerja bančnega ravnatelja v Zagrebu, katerima je poslovna doba potekla, sta bila na novo izvoljena v upravni svet g. ministar Ivan Hribar, pokrajinski namestnik n. r. v Cerkljah in g. dr. Ivo Tavčar, odvetnik v Ljubljani, slednji namesto svojega očeta, blagopokojnega gospoda dr. Ivana Tavčarja, čigar nevenljivih zaslug za družbo se je predsednik spominjal ob otvoritvi običnega zбора s toplimi besedami. Z ozirom na večjo potrebščno družinskih obratov na obratnem kapitalu, je občni zbor nadalje pooblastil upravni svet, da prevede povišanje delniške glavnice do 25 milijonov dinarjev, ter da določi pooblaščen od običnega zбора čas in vse pogoje emisije in izpolnjevanja za provedbo potrebne privoljenja pristojne vladne oblasti. Po običnem zboru se je vršila seja upravnega sveta, pri kateri je bil podeljen obratnemu vodji g. Antonu Lapajnetu naslov ravnatelja družinskih obratov Goričane in Medvode.

niško društvo na odru Rokodelskega doma, Komenskega ulica šte. 12, Calderonovo igro »Stanovitni kraljevič«. Igra je izmed najbolj znanih in najlepših umotvorov velikega španskega dramatika Calderona. Posebno ceno ji daje vzvišena nravna vsebina. V slovensčino jo je prevedel dr. Mihael Opeka. — Vstopnice se dobivajo danes in jutri v predprodaji (H. Ničman), na praznik 10. maja pa v Rokodelskem domu.

našče družino v mestni barakli pri klesarici vrta št. 8.
Ij Mestni popisovalni urad bo v sredo dne 8. t. m. rači snazjenja za stranke zaprt. Izjeme samo v najhji študijah.
Ij Zelena jama. V nedeljski številki smo objavili poročilo o nekem dogodku v Zelenu jami, ki je povzročil precej zanimanja pri radovednem svetu. Poroča se nam, da je bilo poročilo, ki smo ga mi prejeli, zelo pretirano in je naš informator nasikal gospo G. C. v napačni luči.
Ij Policijska kronika. Z Glince je pobegnili svojim staršem 15 letni Anton Trampuš, kateremu je bila svojčas odrezana v členku desna noga. — Akad. alikarju Antonu Buelku je bila v kavarni »Emonac« ukradena palica in siv klobuk. G. Buelk je oškodovan za 1000 K.

Ljubljanske novice.

Ij članom kat. akad. Starešinstva. Pogreb pokojnega tovariša Dore Masiča bo v sredo 9. t. m. ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti na Selu št. 30 (dom župana g. Oražma). Udeležimo se po možnosti vsi. — Predsednik KASL.

BORZA.

Zürich, 7. 5. (Izv.) Devize: Pešta 0.1050, Berlin 0.10150, Italija 27.0, London 25.63, Newyork 554.0, Pariz 36.90, Praga 16.4250, Dunaj 0.0078, Sofija 4.20, Beograd 5.85, Varšava 1.15. — Valute: šš. K 0.007875

Cerkveni vestnik.

e Duhovniške vesti. Podeljen je Kùrchpergov kononikat pri ljubljanski stolnici dr. Tomažu Klinarju, župniku v Škofji Loki. — Umeščen je bil dne 1. majnika na župnijo Smlednik Franc Žuzek, soseda župnik na Kopanju. — Nameščen je bil za žup. uprav. na Rakitni Karol Zajc, kaplan v Cerknici. — Razpisana je z rokom do 15. majnika župnija Kopanj v šmarijski dekaniji.

Prosveta.

pr Koncert »Glasbene matice« snoči je sijajno dokazal silo slovenskega duha. Lajovčev »Psalm« je ogromen in je mogočno učinkoval. Imeli smo več kot prav, če smo ga po studiju partiture že označili kot delo, ki bi mu v slovenski glasbi ne vedeli navesti enakovredne primere. Škoda, da ga ne moremo nekaj kratov slišeti, da bi pozajeli vso lepoto, ki je v tako nepričakovanem bogastvu z njo prenapolnjena. — Prav tako smo bili veseli ljubke Premrlve »Božične suite«, ki je pristen, nežen, mesto ma kot nepokvarjena otroška duša dražesten plod naše njive, obdarjen z vsemi dobrimi znaki slovenske glasbe. Zlasti zadnji stavek »Sv. 3 Kralji« je očividno globoko v duše posegal. — Natlačneje poročilo o tem važnem glasbenem dogodku še napišemo.
K.
pr Pevačka družina »Stankovič« iz Beograda v Ljubljani. V soboto, dne 12. t. m. dospje v Ljubljano pevsko društvo »Stankovič« iz Beograda ter priredi tu še isti večer v dvorani hotela Union koncert s svojim mešanim zborom, na katerem bodo izvajali izključno le srbske narodne pesmi v znameniti harmonizaciji nesmrtnega Mokranjca. »Stankovič« je eno najstarejših in najboljših pevskih družtev srbskega naroda ter stoji danes pod pokroviteljstvom Njega Veličanstva kralja Aleksandra I. Mešani zbor, katerega vodi ravnatelj beogradske opere in srbski komponist Stanislav Binički, šteje okoli 80 pevcev in pevki. Ljubljansko občinstvo obveščamo o prihodu bratskega društva v Ljubljano ter isto najviljudneje vabimo, da v največjem številu poseti koncert »Stankovič« ter s tem vrne bratskim pevcom vso ono ljubav, katero so oni v toliki meri izkazali ravno pred letom dni naši Glasbeni Matici, katera je baš 12. majnika koncentrirala prvokat v naši prestolici v Beogradu. Predprodaja vstopnic od danes naprej v Matici knjigarni.
pr Občni zbor Narodne galerije se vrši v sredo, dne 9. maja ob 17. uri v dvorani mestnega magistrata. Vsi člani društva vabljeni.

Narodno gledišče.

DRAMA.
Torek, 8. maja, zaprto.
Sreda, 9. maja: Shakespearjeva komedija »KAR HOČETE«. — Red D. KE. — Izven.
OPERA.
Torek, 8. maja: EVGENIJ ONJEGIN. — Red C.
Sreda, 9. maja: Prva operna delavska predstava po znižanih cenah »CAROSTRELEC«. Začetek ob polosmihi zvečer. — Izven.

Dvoje gostovanj v naši draml. Prošli mesec sta gostovala v našem dramskem gledališču g. Marija Vera iz Belgrada in gosp. Mihajlo Marković iz Zagreba. Prva je že v začetku sezone nastopila parkrat v naslovni vlogi Ibsenove igre Hedda Gabler, g. Marković pa je igral Hasanago v Ogrizevičevi dramii Hasanaginici. Marija Vera je igrala Hedda Gabler precej naturalistično. Ta lik je po Ibsenovi koncepciji samo polženska, ki ji sproži pištolo v zadnjem dejanju spoznanje, da med psiho, ki jo je podedovala po očetu generalu, in med materinstvom, ki je postalo delež po njeni usodi kot Tesmanova žena, ni mostu. Zato je v bistvu Hedda Gabler nenaturna in odbija kljub težnji umreti v »lepoti« in videti edino ljubljeno g. Ejlerta Lövborga »ovčanega z listjem vinske trte«. Tudi simbol Lövborgovega razmerja do gospe Elvsted — rokopis učenjakega dela — je tak, da je očitek nekaterih kritikov, da je ta Ibsenova drama papirnata, precej utemeljen. Marija Vera je vtelesila glavno junakinjo popolnoma odgovarjače Ibsenovi koncepciji: polžensko, ki ji duša plamti v mrkem zblubju preziranj in zaničevanja družbe, v kateri mora živetii, sadiško, ki strelja za zabavo na svoje častilce in ki stisne pištolo v roke edinega, ki ga je morda po svoje ljubila in unčila. Take osebnosti ni mogoče igrati drugače, kakor je je Marija Vera od afektiranega govora, ki sika izmed prednjih zob, do lenih kretenj, pod ka-

Pomožni strojnik

Nesč. montaže in vseh strojnih del pri strojih za obdelovanje lesa, se sprejme v takojšnji ali skorajšnji službi na Gorenskem. Stanovanje z električno razsvetljavo v novi hiši na razpolago. V poštev pridejo le trezne in svoje stroke popolnoma vešč. moči. Samci imajo prednost. Pismene ponudbe z natančnim popisom svojega znanja in dosedanjih služb na upravo tega lista pod št. 2629.

Pozor!

Priporočam vsakovrstne **SPORTNE ČEPICE** v vseh oblikah, kakor tudi **ČEPICE ZA GASILCE** in za vsa druga društva po najnižjih cenah. — **ELIGIJ EBER**, Kongresni trg št. 7, Ljubljana. Na debelo! Postrežba točna! Na drobno!

Dobro ohranjen KLAVIR radi selitve **NAPRODAJ**. — Naslov pove upravnishvo »Slovenca« pod št. 2766.

Strojepisko

popolnoma veščo strojepista in poleg slovenščine in nemščine, s perfektnim znanjem italijanščine za navadno trgovsko dopisovanje sprejemem takoj ali pozneje v službo v pisarni v Ljubljani. — Pismene ponudbe, opremljene s pričevali iz šole in dosedanjih služb ter z navedbo pričakovane plače naj se naslove na: **Civilni ng. V. REMEC**, Ljubljana, Keranikova 7.

Naprodaj je **TOVORNI AVTOMOBIL in KOLO z motorjem** po ugodni ceni. — Več povedo v gostilni **ANŽIČ**, Karlovska cesta št. 19. 2575

PETER KOBAL,
KLANJ, Glavni trg,

vornica vseh vrst **BLAZIN** iz **ZIME** n morske **TRAVE, MODROCEV** na pesih. Specijalna tvrdka za izdelovanje klubgarnitur. — Najnižje cenel. Najsolidnejši izdelki! Zahtevajte oferte in cenikel

Petrolejske VRČE

z ali brez zabojev in železne **BARELE** kupimo v vsaki množini. — **HROVAT in KOMP., LJUBLJANA**, Vegova ul. 6.

!!! AUTO !!!

BENCIN OLJE MAST **PNEUMATIKA VSA POPRAVILA IN VOZNIJE**
Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi
JUGO-AUTO d. z. o. z. v Ljubljani.

Kmetovalci!

pokladajte živini pristne

lanene tropine

katere vsebujejo trikrat toliko beljakovine in dvakrat toliko maščobe kakor pšenični otrobi. Dobi se pri »**Oljarna, Medvode**«, **MEDIC, RAKOVC & ZANKL**, družba z o. z. v Ljubljani. 2729

Žagarja za samico

sprejemem takoj le z dobrimi pričevali; neoženjeni imajo prednost. Nastop takoj, stanovanje prosto. — Ljubljana, **PRULE** št. 8. 2723

Hlapec.

V bližini Ljubljane sprejemem takoj boljše, zanesljivega, pošlenege in pridnega **Hlapca**. Plača mesečno 1500 K. Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »**PRIDEN 2724**«.

Modne cesirje

za srajce v najnovejših vzorcih priporočam **Ljubljana. A. & E. Skabernè** Mestni trg 10

Sprejemem takoj več prvovrstnih **krojaških**

pomočnikov

za veliko in malo delo. Plačam po plačilni tarifi za prvi razred! **STEFAN GOMBOC**, modni salon, Ljubljana, Dvorni trg št. 3.

Zdravo deklico

staro 3 mesece, oddam za svojo k dobrotični družini. — Naslov pove upravnishvo »Slovenca« pod št. 2678.

„DIAMALT“

Pozor pekli »**Diamalt**«, tvornice **Hauser i Sobolka, Beč-Stadlau**, v predvojni kakovosti, se edino dobi pri glav. zastopniku za Jugoslavijo **EDUARD DUZANEC**, Zagreb. Skladišče **Strossmajerova 10**. Varnje se ponaredb v prahu ali tekočini!

Vdova s tremi šoloobveznimi otroci, ki je izvežbana v šivanju perila, prosi vse tiste, ki bi ji mogli nuditi skromen zaslužek, da blagovoljivo javiti svoje naslove upravnishvu »Slovenca« na naslov »šivanje perila«. 2680

VRTNICE

nizke in visokodebelnate, lepih, novih vrst ter cvetlične dekoracije oken in balkonov priporočam slav. občinstvu **ANT. FERANT**, trgovski vrtnar v Ljubljani, Ambrožev trg št. 3. 2525

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša iskreno ljubljena soproga, mamica in stara mamica

MATILDA MULLEY roj. **OBREZA**

dne 5. t. m. nenadoma preminula. Pogreb nepozabne rajnke bo v ponedeljek, dne 7. maja ob 3. uri popoldne. Vrhnika, dne 6. maja 1923.

CARL MULLEY, soprog. — **SOFIJA EISENBERG**, **ERNA RIHA**, **ANI MULLEY**, hčere. — **FRICELJ RIHA**, vnuk. — **ALFONS EISENBERG**, **DR. ALBERT RIHA**, zeta.

Ferrostaal d. d.

Zagreb, Wilsonov trg št. 7.

PONUJA: ves potrebni v SHS ležeči **MATERIAL** za ozkoirne in normalne železnice, n. pr. **TRACNICE, SPOJNICE, VIJAKI, ŽEBLJI, VOZIKI** vsake oblike in za vsako svrho, njih **DELI, LOKOMOTIVE** — potem **PLOČEVINO, KOVINO** za ležaje, vse stavbeno **ŽELEZO, JEKLO** vsake vrste i. t. d.

ZASTOPNIK ZA SLOVENIJO:

Fran Hočevar, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 36.

Naznanilo preselitve!

Manfakt. trgovina Anton Schuster

Stritarjeva ulica 7, naznanja, da se je **PRESELILA**

na Mestni trg 25

(nasproti mestnega magistrata)

ter bo vsled na novo urejene trgovine še nadalje prodajala po **znižanih cenah.**

»**PRI NIZKI CENI**«

IGN. ŽARGI, Ljubljana, Sv. Petra c. 3

NUDI cenj. odjemalcem veliko izbiro **POTREBŠČIN** za **SIVILJE** in **KROJAČE**. — **DAMSKO, MOŠKO, OTROŠKO PERILO**. — **NAJNOVEJŠE BLUZE** v **ETAMINU**. — **POVRŠNE JOPICE**, volnene in modne **JUMPERJE**. — **NOGAVICE, ROKAVICE, MAJCE**, kratke nogavice. — **Svilene** in pletene **SAMOVEZNIČE** itd. po priznani najnižjih cenah. — **NA DEBELO** in **DROBNO!** 2732

Modna manufakturna trgovina

Janko Češnik

Stritarjeva ul. Ljubljana Lingerjeva ul.

Priporočam svojo zalogo, novosti, pomladansko in letno sezijo, za ženske in moške obleke, etanin, markizet, krepdešin, delen, saten, belo in barvasto perilo, bele in barvaste, bambažaste in platnene damast mizne garniture za 6 in 12 oseb, bele, barvaste mizne prte, salonske preproge, pliš, tapestri, jute, linoleum, kokos vseh velikosti, čipkaste posteljna pregrinjala, zastore, posteljne gobelin garniture itd.

po nizki, zmerni ceni.

Poziv delničarjem

Slovenske eskomptne banke v Ljubljani.

Ker je že potekel trimesečni rok od dneva vpisa razdružitve Slovenske eskomptne banke v Ljubljani vsled fuzije s Trgovsko banko d. d. v Ljubljani

pozivljamo

vse delničarje Slovenske eskomptne banke, da predložijo takoj svoje delnice pri blagajni Trgovske banke d. d. v Ljubljani v izmenjavo za delnice Trgovske banke d. d. v Ljubljani v zmislu §. 10 fuzijske pogodbe z dne 11. maja 1922, ki je bila odobrena na občnem zboru dne 20. maja 1922.

Izmenjava se vrši

od 10. maja do 10. junija 1923.

Delnice Slovenske eskomptne banke v Ljubljani se izmenjajo za delnice Trgovske banke d. d. v Ljubljani na ta način, da dobi vsak delničar Slovenske eskomptne banke za dve svoji delnici s kuponom za leto 1922 in sledeča leta tri delnice Trgovske banke d. d. v Ljubljani s tozadevnimi kuponi in talonom.

Trgovska banka d. d. v Ljubljani.